

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૪૮૪/૨૦૨૬

વિથ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૪૮૭/૨૦૨૬

વિથ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૫૩૮/૨૦૨૬

વિથ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૬૫૪૨/૨૦૨૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપૈયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

=====		
રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિમિટેડ (ઓએનજીસી)

વિરુદ્ધ

ઈન્કમ ટેક્સ ઓફિસર, ટીડીએસ સર્કલ, ટીડીએસ, વડોદરા અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ તરફે શ્રી હીત બી. ઝવેરી(૧૧૯૫૦) માટે શ્રી અરિજિત ઘોષ
સાથે શ્રી પ્રશાંત મેહરચંદાની

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ તરફે શ્રી કરણ જી. સંઘાણી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે સુશ્રી મૈથિલી ડી. મહેતા(૩૨૦૬) માટે સુશ્રી રીયા
ગુપ્તા

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપૈયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

તારીખ : ૧૯/૦૮/૨૦૨૬

સંયુક્ત મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપૈયા દ્વારા)

૧. હાલના પિટિશનોના જૂથમાં ઉપસ્થિત કરવામાં આવેલ મુદ્દો સમાન હોવાથી,
સદર પિટિશનોને હાલના સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા એકસાથે સાંભળવામાં
આવે છે અને તેનો નિર્ણય કરવામાં આવે છે. સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં.
૬૫૪૨/૨૦૨૬ ને મુખ્ય બાબત તરીકે લેવામાં આવે છે.

૨. શીર્ષક હેઠળની રિટ પિટિશનોમાં, અરજદાર રિફંડની રકમ પર વ્યાજની અરજ
કરી રહ્યા છે, જે ૧૦૧૩ દિવસના સમયગાળા પછી અરજદારને વિલંબથી
ચૂકવવામાં આવી છે.

૩. આજે, જ્યારે આ બાબતો સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે, ત્યારે અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રશાંત મેહરચંદાનીએ રજૂઆત કરી છે કે, આ પિટિશનો પેઝિંગ હતી તે દરમિયાન, સામાવાળાઓએ સંબંધિત રિટ પિટિશનોમાં રિફંડની રકમ પર વ્યાજ મંજૂર કરતા હુકમો પસાર કર્યા છે. જો કે, અરજદારોની ફરિયાદ હજુ પણ અકબંધ રહે છે, કારણ કે અરજદારો તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ થી તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ સુધીના વ્યાજ માટે હકદાર છે.

૪. વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહરચંદાનીએ તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ જારી કરાયેલ ફોર્મ-૫ તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે રિટ પિટિશન પેઝિંગ હતી તે દરમિયાન સામાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવિધ હુકમો દ્વારા, વ્યાજને તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૨ થી સીમિત કરવામાં આવ્યું છે, એટલે કે ફોર્મ-૫ માં જારી કરાયેલ પ્રમાણપત્ર હેઠળ રકમનું નિર્ધારણ માન્ય રાખતા સામાવાળા સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમ, જ્યારે અરજદાર ફોર્મ-૫ જારી કર્યાની તારીખથી વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે અને ડાયરેક્ટ ટેક્સ વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ (સંક્ષિપ્તમાં 'વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦') હેઠળ જારી કરાયેલ ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતા તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના પરિણામી હુકમ પસાર કર્યાની તારીખથી નહીં. ડાયરેક્ટ ટેક્સ વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ (સંક્ષિપ્તમાં 'વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦') ના નિયમ ૭ સાથે વંચાણે લેતાં વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫(૨) ની જોગવાઈ તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોરતાં તેમણે રજૂઆત કરી છે કે વિવાદ સે

વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ કે વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ ડેક્લિએટેડ ઓથોરિટી દ્વારા ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતા કોઈપણ હુકમો પસાર કરવાની જોગવાઈ કરતા નથી. તેમણે સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ (સંક્ષિપ્તમાં 'સીબીડીટી') દ્વારા જારી કરાયેલ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન ૨૦૨૧-૨૦૨૨ ના કલોઝ-૯ તરફ પણ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે જે વિવાદ સે વિશ્વાસ કેસોનો ઉલ્લેખ કરે છે, જે સ્પષ્ટ કરે છે કે જ્યારે તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ સુધીમાં ફોર્મ-૫ જારી કરવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે આવા ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતા જરૂરી હુકમો ૩૦ દિવસની અંદર, એટલે કે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં પસાર કરવાના રહેશે. આમ, એવી વિનંતી કરવામાં આવે છે કે તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ થી તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ અરજદારના ખાતામાં રિફંડ જમા ન થાય ત્યાં સુધી વ્યાજ મંજૂર કરવા સામાવાળાઓને નિર્દેશ આપવામાં આવે.

૫. તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે યુપીએસ ફ્રેઈટ સર્વિસીસ ઇન્ડિયા (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ વિ. ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, [૨૦૨૩] ૧૫૬ ટેક્સમેન.કોમ ૪૮૯ (બોમ્બે) ના કેસમાં બોમ્બે હાઇકોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૬. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળાઓએ, રિફંડ પરનું વ્યાજ નક્કી કરતા ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ (સંક્ષિપ્તમાં 'આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧') ની કલમ ૧૫૪ હેઠળ હુકમ પસાર કરતી વખતે, સાહિલ ટોટલ ઇન્ફ્રાટેક (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ વિ. આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, [૨૦૨૫]

૧૭૨ ટેક્સમેન.કોમ ૨૩૦ (ગુજરાત) ના કેસમાં આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે, સદર ચુકાદા પર આધાર રાખીને અરજદારને ફોર્મ ૫ જારી કર્યાની તારીખથી વ્યાજ નકારી શકાય નહીં કારણ કે તે કેસમાં કરદાતાએ ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતા હુકમની તારીખથી રિફંડની રકમ પર વ્યાજનો દાવો કર્યો હતો, અને એ પણ કે કરદાતાએ સેન્ટ્રલ પ્રોસેસિંગ સેન્ટર (સંક્ષિપ્તમાં 'સીપીસી') સાથે બેંક ખાતાનું માન્યીકરણ કર્યું ન હતું. જો કે, હાલના કેસમાં, આવી કોઈ હકીકતો અસ્તિત્વમાં નથી અને અરજદાર બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણય અને સમર્પણ ફાઉન્ડેશન વિ. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ (એક્ઝેમ્પ્શન), [૨૦૨૫] ૧૭૪ ટેક્સમેન.કોમ ૧૦૧૦ (ગુજરાત) ના કેસમાં આ કોર્ટના અનુગામી નિર્ણય મુજબ તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ ને પ્રારંભિક તારીખ તરીકે ગણીને વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે.

૭. હાલની રિટ પિટિશન અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહરચંદાની દ્વારા રજૂ કરાયેલી દલીલોનો વિરોધ કરતાં, વિદ્વાન સિનિયર સ્ટેવિંગ કાઉન્સેલ સુશ્રી મૈથિલી ડી. મહેતા વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી રિયા ગુપ્તાએ સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ પર આધાર રાખ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સીબીડીટીએ સ્પષ્ટતા કરી છે કે જે કેસોમાં નિયુક્ત સત્તાધિકારી વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ અને વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ હુકમ પસાર કરે છે, ત્યાં આકારણી અધિકારી સદર એક્ટ હેઠળ પરિણામી હુકમ પસાર કરશે. તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે, ઉપરોક્ત પરિપત્ર

અનુસાર, નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના રોજ હુકમ પસાર કર્યો હતો અને તે મુજબ, અનુગામી હુકમો દ્વારા, નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૨ થી તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ (એટલે કે જે તારીખે રિફંડ હુકમ જારી કરવામાં આવ્યો હતો તે તારીખ) સુધીના વ્યાજની રકમ નક્કી કરી છે.

૮. આ તબક્કે, વિદ્વાન સિનિયર સ્ટેર્નિંગ કાઉન્સેલ શ્રી કરણ સંઘાણીએ, વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ગુમાને સહાય કરતાં રજૂઆત કરી છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૧૦, સીબીડીટીને ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓને નિર્દેશો અથવા હુકમો જારી કરવાની સત્તા આપે છે, અને તે અનુસાર તેણે તારીખ ૪થી માર્ચ ૨૦૨૧ નો પરિપત્ર જારી કરીને વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫(૨) હેઠળ પસાર કરાયેલા નિર્ધારણ હુકમ પછી આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ હેઠળ પરિણામી હુકમો પસાર કરવાનો અધિકારીઓને નિર્દેશ આપ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૧૦ આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ નો સંદર્ભ આપે છે તેથી તે આકર્ષાય છે અને આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ ની જોગવાઈ મુજબ, આકારણી અધિકારી દ્વારા જે મહિનામાં હુકમ પસાર કરવામાં આવે તે મહિનાના અંતથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં નિયુક્ત સત્તાધિકારી હુકમ પસાર કરી શકે છે. એવી વધુ દલીલ કરવામાં આવી છે કે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ સાથે વંચાણે લેતાં વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૧૦ ની વિશિષ્ટ જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને, સીબીડીટી

દ્વારા જારી કરાયેલ એક્શન પ્લાન પર અરજદારે રાખેલો આધાર લાગુ પડતો નથી.

૯. અમે સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને લંબાણપૂર્વક સાંભળ્યા છે.

૧૦. હાલની રિટ પિટિશનમાં ઉપસ્થિત કરવામાં આવેલ મુદ્દો, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, રિફંડની રકમ પર વ્યાજ મંજૂર કરવા સુધી સીમિત થાય છે.

૧૧. હાલની રિટ પિટિશનમાં અરજદારે રિફંડ પર વ્યાજ નકારતા આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૪ હેઠળ પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૬.૧૨.૨૦૨૫ ના સુધારા હુકમને પડકાર્યો છે. આ કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૦૫.૦૫.૨૦૨૬ ના હુકમ અન્વયે, મહેસૂલ વિભાગે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૬ ના રોજ આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૪ હેઠળ વિશેષ હુકમ પસાર કરીને રિફંડની રકમ પર ૬% ના દરે વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે. વ્યાજ ૨૦ મહિનાના સમયગાળા માટે, એટલે કે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૨ થી તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ સુધી મંજૂર કરવામાં આવ્યું છે. તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૨ નું નિર્ધારણ વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ હેઠળ તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ જારી કરાયેલ વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ ના નિયમ ૫ હેઠળના ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતા નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના હુકમના આધારે કરવામાં આવ્યું છે, જ્યારે તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ નો હુકમ

વાસ્તવિક રિફંડ હુકમ છે, અને ત્યારબાદ, સદર હુકમ અન્વયે, તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ અરજદારના ખાતામાં રિફંડ જમા કરવામાં આવ્યું છે.

૧૨. ત્યારપછી અરજદારે ૧૦૧૩ દિવસ માટે વ્યાજની અરજ કરતું તારીખ ૦૫.૦૮.૨૦૨૬ નું વધારાનું એફિડેવિટ દાખલ કર્યું છે. જો કે, દલીલો દરમિયાન વિદ્વાન વકીલ શ્રી પ્રશાંત મેહરચંદાનીએ ૬૧૦ દિવસ અથવા ૨૦ મહિના સુધી મર્યાદિત રાખ્યું છે. સંબંધિત રિટ પિટિશનો અને રિફંડની રકમની વિગતો તેમના દ્વારા નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે:

આઈટમ નં.	એસસીએ નં.	આકારણી વર્ષ	ટેન	ફોર્મ પ જારી કર્યા તારીખ	જારી કરેલ રિફંડ (રૂ.)	રિફંડ જમા તારીખ	સીનીડીટી સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાનની કલમ ૯ મુજબ તા. ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ થી રિફંડની વાસ્તવિક જમા તારીખ તા. ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ સુધી રિફંડ આપવામાં થયેલ વિલંબ (અરજદાર /પિટિશનર અનુસાર)	અરજદાર મુજબ વ્યાજની રકમ (રૂ.)	સામાવાળ ા/ અનુસાર વ્યાજની ગણતરી (તા. ૦૧.૦૭. ૨૦૨૬ ના હુકમ મુજબ) – ફોર્મ પ તા. ૧૭.૦૬. ૨૦૨૨ ને અમલમાં મૂકતો કથિત હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો તે પછીના મહિનાની શરૂઆતથી રિફંડ હુકમની તારીખ સુધી [૧ જુલાઈ ૨૦૨૨ થી ૦૭ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૪]	સામાવાળ ા મુજબ વ્યાજની રકમ (રૂ.)
૫	૬૫૪૨/૨૦૨૬	૨૦૧૦-૧૧	BRDO ૦૦૦૮૮ E	૨૪ મે ૨૦૨૧	૫૭,૮૭,૮૧૮	૦૨ માર્ચ ૨૦૨૪	૮૪૪ દિવસ અથવા ૩૧ મહિના અને ૧ દિવસ	૮,૮૮,૬૮૪	૬૧૦ દિવસ અથવા ૨૦ મહિના	૫,૭૮,૭૮૨
૨	૬૪૮૪/૨૦૨૬	૨૦૧૨-૧૩			૧,૬૬,૩૭૭			૨૫,૮૧,૮૧૩		૧૬,૬૩,૭૭૪
૪	૬૫૩૮/૨૦૨૬	૨૦૧૦-૧૧	BRDO ૦૦૦૮૦ G		૪૬,૭૪,૦૬૦			૭,૨૫,૩૧૨		૪,૬૭,૪૦૬
૩	૬૪૮૭/૨૦૨૬	૨૦૧૨-૧૩			૭૮,૩૮,૦૬૭			૧૨,૧૬,૨૮૬		૭,૮૩,૮૦૭
કુલ					૩,૪૮,૪૭,૬૮૭					

૧૩. આમ, અરજદાર તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ થી રિફંડની વાસ્તવિક તારીખ સુધી રિફંડ પરના વ્યાજની રકમનો દાવો કરી રહ્યા છે, જે તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ જમા કરવામાં આવી હતી, જ્યારે સામાવાળાઓએ તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૨ થી તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ સુધીનું વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે.

૧૪. અમે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૪ હેઠળ સામાવાળા સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમોનું અવલોકન કર્યું છે. ઉપરોક્ત હુકમોના અવલોકનથી જણાય છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ હેઠળ વિલંબિત રિફંડ પર વ્યાજ મંજૂર કરતી વખતે, નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. ટાટા કેમિકલ્સ લિમિટેડ, ૨૦૧૪ (૬) એસ.સી.સી. ૩૩૫ ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે, અને છેવટે, **સાહિલ ટોટલ ઇન્ફ્રાટેક (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)** ના કેસના નિર્ણય પર આધાર રાખીને, વિવાદ સે વિશ્વાસ યોજના (સંક્ષિપ્તમાં 'વિવાદ સે વિશ્વાસ') હેઠળ જારી કરાયેલા વિલંબિત રિફંડ પર તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૨ થી તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ સુધી વાર્ષિક ૬% ના દરે વ્યાજ મંજૂર કરવામાં આવ્યું છે.

૧૫. શરૂઆતમાં જ, અમે સ્પષ્ટતા કરી શકીએ છીએ કે નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ તારીખ નક્કી કરવા માટે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ ની જોગવાઈ પર આધાર રાખ્યો નથી.

૧૬. અમે એ પણ સ્પષ્ટ કરી શકીએ છીએ કે **સાહિલ ટોટલ ઇન્ફ્રાટેક (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)** ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદામાં, તેમાંના

કરદાતા/અરજદારોએ ફોર્મ-પ ને અમલી બનાવતા હુકમથી રિફંડનો દાવો કર્યો હતો અને ફોર્મ-પ જારી કર્યાની તારીખથી નહીં અથવા સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન ૨૦૨૧-૨૦૨૨ ના પ્રકરણ-૬ હેઠળના કલોઝ-૯ ની જોગવાઈ મુજબ નહીં. તેથી, સમકક્ષ બેન્ચે અરજદાર દ્વારા માંગ્યા મુજબ ફોર્મ-પ ની તારીખથી વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે, જે હાલના અરજદારનો કેસ નથી.

૧૭. ત્યારબાદ, **સાહિલ ટોટલ ઇન્ફ્રાટેક (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)** ના નિર્ણય પછી, આ કોર્ટની સમકક્ષ બેન્ચે **સમર્પણ ફાઉન્ડેશન (ઉપર મુજબ)** ના કેસમાં સદર ચુકાદાને ધ્યાને લઈને, ફોર્મ-પ જારી કર્યાથી વિલંબિત રિફંડની રકમ પર વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે.

૧૮. બોમ્બે હાઇકોર્ટે **યુપીએસ ફેઈટ સર્વિસીસ ઇન્ડિયા (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)** ના કેસમાં સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન, ૨૦૧૧-૨૨ ના કલોઝ-૯ ની જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને રિફંડ પર વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે, જે ફોર્મ-પ જારી કર્યાના ૩૦ દિવસના સમયગાળામાં એટલે કે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૧ થી અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા આકારણી અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમો વિશે ઉલ્લેખ કરે છે. આમ, બોમ્બે હાઇકોર્ટે તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ થી વ્યાજની જવાબદારી નક્કી કરી છે.

૧૯. આમ, **સાહિલ ટોટલ ઇન્ફ્રાટેક (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)** ના કેસમાં અને **સમર્પણ ફાઉન્ડેશન (ઉપર મુજબ)** ના કેસમાં આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા બંને ચુકાદાઓમાં, સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન, ૨૦૨૧-૨૨ ના કલોઝ-૯ મુજબ

વિલંબિત રિફંડ પર વ્યાજ મંજૂર કરવાના મુદ્દા પર ચર્ચા કરવામાં આવી નથી. કોઈપણ નિર્ણયોમાં, મહેસૂલ વિભાગે આઈટી એક્ટની કલમ ૧૫૩ હેઠળ નિર્ધારિત મર્યાદા મુજબ પરિણામી હુકમ પસાર કર્યાની તારીખથી રિફંડ પરના વ્યાજના નિર્ધારણનો વિરોધ કર્યો નથી.

૨૦. ઉપર સંદર્ભિત આ કોર્ટના નિર્ણયો તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ નો પણ સંદર્ભ આપતા નથી, જેનો સંદર્ભ અમારી સમક્ષ આપવામાં આવ્યો છે.

૨૧. અમે સૌપ્રથમ વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) અને પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈનો સંદર્ભ લઈશું, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૫.(૧) નિયુક્ત સત્તાધિકારી, ઘોષણા પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી પંદર દિવસના સમયગાળામાં, હુકમ દ્વારા, આ કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર ઘોષણાકર્તા દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રકમ નક્કી કરશે અને કરની બાકી રકમ અને આવી ગણતરી પછી ચૂકવવાપાત્ર રકમની વિગતો ધરાવતું પ્રમાણપત્ર નિર્ધારિત ફોર્મમાં ઘોષણાકર્તાને આપશે.

(૨) ઘોષણાકર્તા પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી પંદર દિવસની અંદર પેટા-કલમ (૧) હેઠળ નિર્ધારિત રકમ ચૂકવશે અને નિયુક્ત સત્તાધિકારીને નિયત નમૂનામાં આવી ચૂકવણીની વિગતો જણાવશે અને ત્યારબાદ નિયુક્ત સત્તાધિકારી ઘોષણાકર્તાએ રકમ ચૂકવી દીધી છે તેવો હુકમ પસાર કરશે.”

૨૨. વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી ૧૫ દિવસની અંદર પેટા-કલમ (૧)

હેઠળ નક્કી કરેલી રકમ ઘોષણાકર્તા દ્વારા ચૂકવવાનો અને નિયુક્ત સત્તાધિકારીને નિયત નમૂનામાં, એટલે કે ફોર્મ-૪ માં આવી ચુકવણીની વિગતો જણાવવાનો સંદર્ભ આપે છે, અને ત્યારબાદ નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ ઘોષણાકર્તાએ રકમ ચૂકવી દીધી છે તેવો હુકમ પસાર કરવો જરૂરી છે, જે ફોર્મ-૫ જારી કરવામાં પરિણમશે. આમ, પેટા-કલમ (૧) ની જોગવાઈ મુજબ અને વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ ના નિયમો મુજબ, ફોર્મ-૨ એ રકમ છે જે ઘોષણાકર્તા દ્વારા ૧૫ દિવસના સમયગાળામાં નક્કી કરીને ચૂકવવાની હોય છે, ફોર્મ-૪ માં પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ મુજબ અને નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ પ્રમાણપત્ર જારી કરવાનું હોય છે. વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ ૧૫ દિવસના સમયગાળાનો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરે છે, જેમાં અરજદારે ફોર્મ-૨ માં નિર્ધારિત રકમ ચૂકવવાની હોય છે, જ્યારે, ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી નિયુક્ત સત્તાધિકારી માટે હુકમ પસાર કરવા માટે કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી.

૨૩. હાલના કેસમાં, એ નિર્વિવાદ છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ ના નિયમ ૭ હેઠળ તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ ફોર્મ-૫ જારી કરવામાં આવ્યું છે.

૨૪. વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ નો નિયમ-૭ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૭. નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા હુકમ.

કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ આપવામાં આવેલા પ્રમાણપત્ર મુજબ ઘોષણાકર્તા દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રકમની ચુકવણીના સંબંધમાં, કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા કરવામાં આવતો હુકમ ફોર્મ ૫ માં રહેશે.”

૨૫. ફોર્મ-૫ માં પ્રમાણપત્રના સંબંધિત અવલોકનો નીચે મુજબ છે:

“xxx હવે, તેથી, સદર એક્ટની કલમ ૬ સાથે વંચાણે લેતાં કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓની રૂએ, આથી પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે કે-

(એ) તારીખ ૨૨/૧૨/૨૦૨૦ ના હુકમ નં. ૮૬૫૫૦૭૦૭૦૨૨૧૨૨૦ માં નિર્ધારિત કર બાકી રકમના સંપૂર્ણ અને આખરી સમાધાન પેટે ઘોષણાકર્તા દ્વારા રૂ. ૦ ની રકમ ચૂકવવામાં આવી છે xxx.”

૨૬. આમ, ફોર્મ-૫ હેઠળનું પ્રમાણપત્ર જણાવે છે કે તારીખ ૨૨.૧૨.૨૦૨૦ ના હુકમમાં નિર્ધારિત કર બાકી રકમના સંપૂર્ણ અને આખરી સમાધાન પેટે ઘોષણાકર્તા દ્વારા રૂ. ૦ ની રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી. આમ, ફોર્મ-૫ માં દર્શાવેલ રકમ, જે અરજદાર દ્વારા મહેસૂલ સમક્ષ પહેલેથી જ જમા કરાવવામાં આવી હતી, તે રિફંડ કરવાની જરૂર હતી કારણ કે વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ હેઠળ નિર્ધારિત રકમ શૂન્ય હતી. સામાવાળાઓએ તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી તરત જ રકમ રિફંડ કરવાની હતી, જો કે, તેમણે તેમ કર્યું ન હતું અને માત્ર તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના રોજ ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતો હુકમ પસાર કર્યો હતો, અને આખરે તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ ના રોજ રિફંડ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો છે, અને આ રકમ આખરે તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ અરજદારના ખાતામાં જમા કરવામાં આવી છે, એટલે કે ૧૦૧૩ દિવસના વિલંબ પછી.

૨૭. અમારી સમક્ષ, મહેસૂલ વિભાગે ફોર્મ-૫ જારી કર્યાની તારીખથી વ્યાજ નકારવા માટે તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ પર આધાર રાખ્યો છે. તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ નો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ ટાંકવામાં આવ્યો છે:

“૩. ક્ષેત્રિય સત્તાવાળાઓ તરફથી રજૂઆતો પ્રાપ્ત થઈ છે કે ઈન્કમ-ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ (જે હવે પછી “સદર એક્ટ” તરીકે ઉલ્લેખિત છે) હેઠળ ઘોષણાકર્તાના કેસમાં વિવાદ સે વિશ્વાસની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) અને કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમને અમલી બનાવવા માટે આકારણી અધિકારી પાસે કોઈ જોગવાઈ ઉપલબ્ધ નથી. નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમોની સદર એક્ટ હેઠળ પરિણામી અસર હોવાથી, એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે આકારણી અધિકારીને સદર એક્ટ હેઠળ પરિણામી હુકમો પસાર કરવા સક્ષમ બનાવવા યોગ્ય સ્પષ્ટતાઓ જારી કરવામાં આવે.

૪. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અને વિવાદ સે વિશ્વાસની કલમ ૧૦ હેઠળ બોર્ડને મળેલી સત્તાઓની રૂએ, આથી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે જ્યાં નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ વિવાદ સે વિશ્વાસની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) અને (૨) હેઠળ હુકમો પસાર કર્યા હોય, ત્યાં આકારણી અધિકારી સદર એક્ટ હેઠળ પરિણામી હુકમ પસાર કરશે.”

૨૮. તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ ના ઉપરોક્ત પેરા નં. ૩ અને ૪ નું સરળ વાંચન દર્શાવે છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) અને પેટા-કલમ (૨) હેઠળ નિયુક્ત સત્તાધિકારી હુકમ પસાર કરે તે પછી આકારણી અધિકારી દ્વારા પરિણામી હુકમ પસાર કરવાનો રહેશે. પરિણામી હુકમ

પસાર કરવા માટે સદર પરિપત્રમાં કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી.

૨૯. આ તબક્કે, અમે સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન ૨૦૨૧-૨૦૨૨ નો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાનનું પ્રકરણ-૬ અધિકારક્ષેત્રના ચાર્જિસ વિશે ઉલ્લેખ કરે છે જે હેઠળ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા આકારણી અધિકારીઓએ કામગીરી હાથ ધરવાની હોય છે. સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન ૨૦૨૧-૨૦૨૨ ના પ્રકરણ-૬ નો કલોઝ-૯ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૯. જે તમામ વિવાદ સે વિશ્વાસ કેસોમાં તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ સુધીમાં ફોર્મ ૫ જારી કરવામાં આવ્યું હોય તેમાં જેએઓએ પરિણામી હુકમો પસાર કરવા અને માંગ ઘટાડવી અથવા રિફંડ જારી કરવા, મોડામાં મોડું તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં. ફોર્મ ૫ ના તમામ અનુગામી ઈશ્યૂ માટે, એટલે કે તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૧ થી આગળ જેએઓ ૩૦ દિવસની અંદર જરૂરી અમલ કરી શકે છે.”

૩૦. આમ, પરિણામી હુકમો પસાર કરવા અને રિફંડ જારી કરવાના સંદર્ભમાં, સીબીડીટીએ સ્પષ્ટતા કરી છે કે, જ્યાં તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ સુધીમાં ફોર્મ-૫ જારી કરવામાં આવ્યું હોય, ત્યાં અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા આકારણી અધિકારીએ (સંક્ષિપ્તમાં 'જેએઓ') મોડામાં મોડું તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં પરિણામી હુકમ પસાર કરવો પડશે અથવા રિફંડ જારી કરવું પડશે. જો કે, હાલના કેસમાં મહેસૂલ વિભાગે સીબીડીટીના સેન્ટ્રલ પ્લાન એક્શનનો અસ્વીકાર કર્યો છે.

૩૧. હાલના કેસમાં, ફોર્મ-૫ તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ, તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ ની કટ-ઓફ તારીખ પહેલાં જારી કરવામાં આવ્યું છે, અને તેથી, સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન, ૨૦૨૧-૨૨ ના કલોઝ-૯ મુજબ, જેએઓએ તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ સુધીમાં પરિણામી હુકમ પસાર કરવો જરૂરી હતો. જો કે, હાલના કેસમાં પરિણામી હુકમ તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો છે. વિલંબ માટે કોઈ ખુલાસો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી.

૩૨. અમે સ્પષ્ટતા કરી શકીએ છીએ કે બોમ્બે હાઈકોર્ટે સમાન મુદ્દા સાથે કામ કરતી વખતે સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાનના કલોઝ-૯ નો આશરો લીધો છે અને વિલંબિત રિફંડ પર વ્યાજ નક્કી કરવા માટે તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ (એટલે કે ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ પછી) ની તારીખ નક્કી કરી છે. જો કે, મહેસૂલ વિભાગ દ્વારા અમારી સમક્ષ એક નવો મુદ્દો ઉપસ્થિત કરવામાં આવ્યો છે કે તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ મુજબ, આકારણી અધિકારીએ જે મહિનામાં હુકમ પસાર કર્યો હોય તે મહિનાના અંતથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ ની જોગવાઈ હેઠળ પરિણામી હુકમ પસાર કરવાનો રહેશે.

૩૩. અમે ઉપરોક્ત રજૂઆત સાથે સંમત થતા નથી, કારણ કે આકારણી અધિકારીએ, તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ નો પરિણામી હુકમ અને આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૪ હેઠળ તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૬ નો હુકમ પસાર કરતી વખતે, આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ હેઠળ નિર્ધારિત સમયમર્યાદા પર

આધાર રાખ્યો નથી, પરંતુ *સાહિલ ટોટલ ઇન્ફ્રાટેક (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)* ના કેસમાં અને *સમર્પણ ફાઉન્ડેશન (ઉપર મુજબ)* ના કેસમાં આ કોર્ટના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે.

૩૪. અમારો એવો મત છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ હેઠળ પરિણામી હુકમો પસાર કરવા માટે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ ની જોગવાઈમાં આપેલી સમયમર્યાદાનો આશરો લઈ શકાય નહીં. તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ નો પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ પણ એવો ઉદ્દેશ કરતો નથી કે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી મર્યાદાનો આશરો લઈને પરિણામી હુકમો પસાર કરવાના છે.

૩૫. પરિપત્ર કે સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન બંનેમાંથી કોઈ પણ આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ ની જોગવાઈનો ઉદ્દેશ કરતું ન હોવાથી, અને મહેસૂલ વિભાગ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલો દ્વારા રજૂ કર્યા મુજબ ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી પરિણામી હુકમ પસાર કરવા માટે આ કોર્ટ આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ હેઠળ નિર્ધારિત મર્યાદા લાદી શકે નહીં.

૩૬. અમારા સુવિચારિત મતે, વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી નિયુક્ત સત્તાધિકારીએ ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી તરત જ હુકમ પસાર કરવો જરૂરી છે, કારણ કે ઘોષણાકર્તા અથવા કરદાતાને વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ નિર્ધારિત રકમ ચૂકવવા માટે ૧૫ દિવસનો સમયગાળો આપવામાં આવ્યો છે.

વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) અને પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ અથવા વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ નો નિયમ-૭, નિયમ ૭ હેઠળ ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી કોઈ પરિણામી હુકમ પસાર કરવાની કલ્પના કરતા નથી, પરંતુ તે તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ દ્વારા અને એક્શન પ્લાન દ્વારા પણ દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. હાલના કેસમાં, તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ નિયમ ૭ હેઠળ ફોર્મ-૫ જારી કર્યા પછી બે હુકમો પસાર કરવામાં આવ્યા છે. ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતો પ્રથમ હુકમ તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, રિફંડ હુકમ તારીખ ૦૭.૦૨.૨૦૨૪ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યો છે, અને છેવટે તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ રકમ જમા કરવામાં આવી છે.

૩૭. વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ ફોર્મ-૫ જારી કરવાના તબક્કે અટકી જાય છે, જે હાલના કેસમાં તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યું છે. તે પરિણામી હુકમ પસાર કરવાની પરિસ્થિતિની કલ્પના કરતું નથી. મહેસૂલ વિભાગે તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ ના પરિપત્રમાં પરિણામી હુકમ જારી કરવાની કોઈ સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરી નથી. જો કે, સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન, જેનો બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો છે અને તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, તે સ્પષ્ટપણે કલોઝ-૯ નો ઉલ્લેખ કરે છે જે જેએઓ દ્વારા પરિણામી હુકમો પસાર કરવા અને તમામ વિવાદ સે વિશ્વાસ કેસોમાં મોડામાં મોડું તારીખ

૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં રિફંડ જારી કરવાની ચોક્કસ તારીખ આપે છે, જેમાં ફોર્મ-૫ તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ સુધીમાં જારી કરવામાં આવ્યું હોય, અને તારીખ ૦૧.૦૭.૨૦૨૧ પછીના ફોર્મ-૫ ના તમામ અનુગામી ઇશ્યુ માટે, જેએઓ ૩૦ દિવસની અંદર જરૂરી અમલ કરી શકે છે. આમ, હાલના કેસમાં, જેએઓ (આકારણી અધિકારી), જેમણે મોડામાં મોડું તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં હુકમ પસાર કરવાનો હતો, કારણ કે ફોર્મ-૫ તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ ની કટ-ઓફ તારીખ પહેલાં, એટલે કે તારીખ ૨૪.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યું હતું, તેથી અમલ કરતો હુકમ મોડામાં મોડો તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં જારી કરવો જરૂરી હતો અને સદર તારીખના બદલે, તે તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યો છે.

૩૮. આશ્ચર્યજનક રીતે, તારીખ ૧૭.૦૬.૨૦૨૨ ના રોજ ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતો હુકમ જારી કરવામાં આવ્યા પછી પણ, અરજદારના ખાતામાં રિફંડની રકમ માત્ર તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ જ જમા કરવામાં આવી છે. તે પહેલાં, અરજદારે પહેલેથી જ રજૂઆતો કરી હતી, એટલે કે તારીખ ૨૪.૦૬.૨૦૨૧ ના રોજ રિફંડનો દાવો કરવા માટે પ્રથમ રજૂઆત કરી હતી અને ત્યારપછી અરજદારે તારીખ ૧૧.૦૩.૨૦૨૪ ના રોજ વ્યાજનો દાવો કરવા માટે રજૂઆત કરી હતી.

૩૯. આમ, સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ તેના સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન ૨૦૨૧-૨૦૨૨ ને અમાન્ય ઠેરવવા માટે મહેસૂલ વિભાગ દ્વારા કરાયેલી રજૂઆતોને અમે નકારી કાઢીએ છીએ, જેમાં સીબીડીટીએ વિવાદ સે વિશ્વાસ કેસોના સંદર્ભમાં

કલોઝ-૯ માં સ્પષ્ટતા કરી છે. વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ એ કરદાતાને લાભ આપવા માટે ઘડવામાં આવેલ એક વિશેષ કાયદો છે અને મોડામાં મોડું તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં હુકમો પસાર કરવા માટે પ્રકરણ-૬ હેઠળ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાનના કલોઝ-૯ માં સંદર્ભિત પરિણામી હુકમો જારી કરવા માટે સીબીડીટી દ્વારા જારી કરાયેલ સ્પષ્ટતાને અવગણી શકાય નહીં. જો એવું હોત, તો મહેસૂલ વિભાગે તારીખ ૦૪.૦૩.૨૦૨૧ નો પરિપત્ર નં. ૦૩/૨૦૨૧ જારી કરતી વખતે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૫૩ માં નિર્ધારિત મર્યાદા મુજબ ફોર્મ-૫ ને અમલી બનાવતા પરિણામી હુકમો પસાર કરવા અંગે ફરીથી સ્પષ્ટતા કરી હોત, પરંતુ, આવી કોઈ વધારાની સ્પષ્ટતાની ગેરહાજરીમાં, એક્શન પ્લાનમાં સીબીડીટી દ્વારા સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાનના કલોઝ-૯ માં જારી કરાયેલ સ્પષ્ટતા સ્વીકારવી પડશે. કલોઝ-૯ ની જોગવાઈને રદબાતલ કરતો સીબીડીટીનો કોઈ વિપરીત નિર્ણય અમારી સમક્ષ દર્શાવવામાં આવ્યો નથી. તેથી, મહેસૂલ વિભાગ સેન્ટ્રલ એક્શન પ્લાન, ૨૦૨૧-૨૦૨૨ ના કલોઝ-૯ માં સંદર્ભિત ખુલાસાનો અસ્વીકાર કરી શકે નહીં. અમારા મતે, વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ ની કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈ ફોર્મ-૫ પર કોઈ પરિણામી હુકમ પસાર કરવાનો સંદર્ભ આપતી ન હોવાથી, ઘોષણાકર્તા/કરદાતાને ૧૫ દિવસ માટે રકમ જમા કરાવવા માટે આપેલી સમયમર્યાદાનું પાલન પરિણામી હુકમો પસાર કરવામાં આકારણી અધિકારી દ્વારા પણ સમાન રીતે કરવું જરૂરી છે. જો કે, અમારો એવો મત છે કે, સીબીડીટીએ પહેલેથી જ તે કેસોમાં જ્યાં ફોર્મ-૫ તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૨૧ ની કટ-ઓફ તારીખ પહેલાં જારી કરવામાં આવ્યું હોય ત્યાં

તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૨૧ સુધીમાં પરિણામી હુકમ પસાર કરવાની કટ-ઓફ તારીખ સ્પષ્ટ કરી હોવાથી, અમે પરિણામી હુકમો પસાર કરવાનો સમય/સમયગાળો વધુ સ્પષ્ટ કરવા ઈચ્છતા નથી.

૪૦. રિફંડની રકમ પર વ્યાજનો દાવો એ સુસ્થાપિત કાયદો છે. *ટાટા કેમિકલ્સ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ)* ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટનો ઐતિહાસિક ચુકાદો રિફંડ પરના વ્યાજના દાવાને માન્યતા આપે છે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે વ્યાજ એ વિભાગ દ્વારા બિનઅધિકૃત રીતે એકત્રિત કરાયેલા નાણાંના ઉપયોગ અને જાળવણી માટેનું એક પ્રકારનું વળતર છે, અને તે આઈટી એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૪૪એ ની જોગવાઈઓમાં વૈધાનિક રીતે સમાવિષ્ટ છે, અને સરકાર આવા નાણાંની અયોગ્ય જાળવણીના સમયગાળા માટે ઉપાર્જિત વ્યાજ સાથે કપાતકર્તાઓના કાયદેસરના નાણાંની ભરપાઈ કરવાની તેની સ્પષ્ટ જવાબદારીમાંથી છટકી શકે નહીં. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે રાજ્યે અધિકાર વિના નાણાં પ્રાપ્ત કર્યા પછી, અને તેને જાળવી રાખીને તેનો ઉપયોગ કર્યો હોવાથી, તે પક્ષકારને ભરપાઈ કરવા માટે બંધાયેલું છે, જેમ સમાન સંજોગોમાં કોઈ વ્યક્તિ બંધાયેલી હોય. અધિકાર વિના પ્રાપ્ત અને જાળવી રાખેલા નાણાં રિફંડ કરવાની જવાબદારી તેની સાથે વ્યાજનો અધિકાર સૂચવે છે અને ધરાવે છે.

૪૧. તેથી, અમે સામાવાળાઓને તારીખ ૦૧.૦૮.૨૦૨૧ થી તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૨૪ સુધીના સમયગાળા માટે (રિફંડ જમા થયાની તારીખ) ૬% ના દરે વ્યાજ આપવાનો નિર્દેશ કરીએ છીએ.

૪૨. આ કોર્ટના નિર્દેશો આ હુકમની રિટ પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી છ
અઠવાડિયાના સમયગાળામાં અમલમાં મૂકવામાં આવશે.

૪૩. અમે વધુમાં સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે, જો આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમનું
પાલન કરવામાં નહીં આવે અને આ કોર્ટ દ્વારા નિર્દિષ્ટ સમયની અંદર રકમ
ચૂકવવામાં નહીં આવે, તો સદર રકમ પર વાર્ષિક ૯% નું વધુ વ્યાજ લાગશે, જે
કસૂવાર અધિકારી/ઓ પાસેથી વસૂલ કરવામાં આવશે.

તે અનુસાર, રિટ પિટિશનો અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

સહી/-
(એ. એસ. સુપૈયા, ન્યાયમૂર્તિ)

સહી/-
(વૈભવી ડી. નાણાવટી, ન્યાયમૂર્તિ)

પ્રધુમન/એસ. બી.-૨ થી ૫/

This is an AI-assisted translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.